

**Ramowe wymagania w zakresie pracy dyplomowej
dla kierunku Pedagogika w Filii UJK w Piotrkowie Trybunalskim**

**MERYTORYCZNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRACY DYPLOMOWEJ
(licencjackiej i magisterskiej):**

1. Praca jest zgodna z tematem, którego wybór należy starannie przemyśleć i poprzedzić wstępnym zapoznaniem się z literaturą przedmiotu.
2. W pracy licencjackiej/magisterskiej można wykorzystać ilościowy bądź jakościowy sposób badania zjawisk pedagogicznych.
3. Udział w seminarium dyplomowym i opracowanie pracy dyplomowej umożliwia studentowi osiągnięcie odpowiednich efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Charakter pracy licencjackiej

Praca licencjacka jest opracowaniem o charakterze projektowym lub empirycznym o objętości 50-80 stron wydruku komputerowego.

- a) Praca o charakterze **PROJEKTOWYM**: jest propozycją praktycznego/metodycznego przewyciężenia niekorzystnego stanu, napotkanego przez studenta w różnych instytucjach, związanych z kierunkiem studiów lub próbą realizacji wyzwania metodycznego wyłaniającego się z kwerendy literatury pedagogicznej.
- b) Praca o charakterze **EMPIRYCZNYM**: wykazana jest w niej umiejętność studenta w zakresie konstruowania i prowadzenia prostych badań pedagogicznych, a w szczególności umiejętność opracowania i interpretacji wyników badań oraz formułowania wniosków z nich wypływających i kierunków dalszych badań w danym zakresie. Jest oparta na schemacie typowej triady, z wydzieloną częścią teoretyczną, metodologiczną i empiryczną (niezależnie od faktu czy podjęta w pracy dyplomowej problematyka została usytuowana w metodologii ilościowej czy jakościowej). Wyszczególnienie części metodologicznej jest konieczne ze względu na fakt, iż każda z metod badawczych może być realizowana przez wiele różnorodnych technik. Np. metoda monograficzna prawie zawsze posługuje się badaniem dokumentacji, bardzo często wprowadza elementy obserwacji uczestniczącej, ankiety lub wywiadu.

2. Ramowe wymagania w zakresie struktury pracy licencjackiej

Praca licencjacka składa się z:

- **spisu treści,**
- **streszczenia i słów kluczowych,**
- **wstępu:** we wstępie należy zarysować ogólne tło badanego problemu lub przewyciężanego stanu albo wyzwania metodycznego, wskazać przesłanki wyboru tematu pracy, określić jej cel, wymienić wybranych autorów (w porządku alfabetycznym), którzy na gruncie nauki polskiej zaangażowali się w problematykę poruszoną w pracy licencjackiej oraz przedstawić ogólne informacje o zawartości poszczególnych rozdziałów pracy,

- **trzech części zawierających zasadniczy tekst pracy, w tym:** przynajmniej jednego rozdziału teoretycznego i dwóch rozdziałów, w których student wykaże się umiejętnością przedstawienia i rozwiązania problemu badawczego lub metodycznego o charakterze pedagogicznym, kolejność rozdziałów pozostaje w gestii promotora.

Praca o charakterze projektowym w ww. częściach zawiera:	Praca o charakterze empirycznym w ww. częściach zawiera:
uzasadnienie zapotrzebowania instytucji związanych z kierunkiem studiów na projektowane rozwiązanie poparte analizą dokumentów, doświadczeń własnych i/lub literatury; przegląd dotychczasowych rozwiązań ukazujący, iż kluczowe aspekty funkcjonowania danej placówki wymagają rekonstrukcji z uzasadnieniem pól (obszarów) wymagających opracowania na nowo lub uszczegółowienia, prezentację projektu osadzonego w kontekście pedagogicznym, w tym zgodnego z aktualnym prawem i pragmatyką działania placówek danego typu; częścią projektu mogą być autorskie konspekty (scenariusze) zajęć;	część metodologiczną, a w niej: przedmiot badań, cel badań, cele szczegółowe, problemy badawcze: główny i szczegółowy, hipotezy (w przypadku ich braku należy podać uzasadnienie), metoda, technika (wystarczy jedna) i narzędzie badawcze oraz przebieg badań i charakterystyka ich terenu, analizę i interpretację wyników badań oraz wnioski z nich wypływające; liczebność grupy badanej do uzgodnienia z promotorem i w oparciu o koncepcję metodologiczną wybranego pedagoga;

– **zakończenia:**

- **w przypadku pracy empirycznej** należy w niej zaprezentować informacje podsumowujące ustalenia dokonane przez autora, tj. ocenę stopnia realizacji celu badań lub zamiaru skonstruowania projektu, zasadnicze wnioski wynikające z opracowania tematu, propozycję wykorzystania wyników badań, weryfikację hipotez (może być również w części zawierającej analizę i interpretację wyników badań);
- **w przypadku pracy projektowej** należy w niej podjąć dyskusję i dokonać krytycznej oceny projektu (analiza jego atutów i słabych stron oraz szans i zagrożeń na etapie prób jego wcielenia w życie),
 - **bibliografii (zgodnie z załącznikiem nr 7),**
 - **spisu tabel, wykresów, rysunków, schematów,**
 - **aneksu (aneksów)**
 - **oświadczenia autora pracy dyplomowej.**

3. Wymagania edytorskie

Praca licencjacka powinna być przygotowana zgodnie z wymaganiami określonymi w Procedurze procesu dyplomowania, punkt 5.6.1. Wymagania edytorskie.

4. Wymagania w zakresie sporządzania przypisów bibliograficznych oraz tworzenie bibliografii załącznikowej

Przypisy bibliograficzne oraz bibliografia załącznikowa w pracy licencjackiej mogą być wykonane zgodnie z normą PN-ISO 690: 2012 lub według zasad określonych w

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRACY MAGISTERSKIEJ

Charakter pracy magisterskiej

Praca magisterska jest opracowaniem o charakterze empirycznym o objętości 80-120 stron wydruku komputerowego. W pracy magisterskiej wykazane są rozwinięte umiejętności badawcze studenta. W pracy magisterskiej student rozróżnia orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze; opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki.

Praca magisterska jest oparta na schemacie typowej triady, z wydzieloną częścią teoretyczną, metodologiczną i empiryczną (niezależnie od faktu czy podjęta w pracy dyplomowej problematyka została usytuowana w metodologii ilościowej czy jakościowej). Wyszczególnienie części metodologicznej jest konieczne ze względu na fakt, iż każda z metod badawczych może być realizowana przez wiele różnorodnych technik. Np. metoda monograficzna prawie zawsze posługuje się badaniem dokumentacji, bardzo często wprowadza elementy obserwacji uczestniczącej, ankiety lub wywiadu.

1. Ramowe wymagania w zakresie struktury pracy magisterskiej:

Praca magisterska składa się z:

- **spisu treści,**
- **streszczenia i słów kluczowych,**
- **wstępu:** we wstępie należy zarysować ogólne tło badanego problemu lub przewyższanego stanu albo wyzwania metodycznego, wskazać przesłanki wyboru tematu pracy, określić jej cel, wymienić wybranych autorów (w porządku alfabetycznym), którzy na gruncie nauki polskiej zaangażowali się w problematykę poruszoną w pracy magisterskiej oraz przedstawić ogólne informacje o zawartości poszczególnych rozdziałów pracy,
- **części zawierającej zasadniczy tekst pracy, w tym z:**
 - a) przynajmniej dwóch rozdziałów teoretycznych,
 - b) rozdziału metodologicznego zawierającego: przedmiot badań, cel badań, cele szczegółowe, problemy badawcze: główny i szczegółowy, hipotezy (w przypadku ich braku należy podać uzasadnienie), zmienne i wskaźniki (nie są wymagane w przypadku metod, które nie wymagają rejestru zmiennych i wskaźników), metodę, technikę (przynajmniej dwie) i narzędzia badawcze oraz przebieg badań i charakterystykę ich terenu,
 - c) rozdziału zawierającego analizę i interpretację wyników badań oraz wynikające z nich wnioski; liczebność grupy badanej do uzgodnienia z promotorem i w oparciu o koncepcję metodologiczną wybranego pedagoga;
 - d) **zakończenia,** w którym należy podać informacje podsumowujące ustalenia dokonane przez autora, tj. ocenę stopnia realizacji celu badań, zasadnicze wnioski wynikające z opracowania tematu, propozycję wykorzystania wyników badań, weryfikację hipotez (może być również w części zawierającej analizę i interpretację wyników badań);

- bibliografii (zgodnie z załącznikiem nr 7),
- spisu tabel, wykresów, rysunków, schematów,
- aneksu (aneksów)
- oświadczenia autora pracy dyplomowej.

2. Wymagania edytorskie

Praca magisterska powinna być przygotowana zgodnie z wymaganiami określonymi w Procedurze procesu dyplomowania, punkt 5.6.1. Wymagania edytorskie.

3. Wymagania w zakresie sporządzania przypisów bibliograficznych oraz tworzenie bibliografii załącznikowej

Przypisy bibliograficzne oraz bibliografia załącznikowa w pracy magisterskiej mogą być wykonane zgodnie z normą PN-ISO 690: 2012 lub według zasad określonych w Załączniku nr 6 – *Zasady sporządzania przypisów bibliograficznych oraz tworzenie bibliografii załącznikowej.*

WZÓR SPISU TREŚCI

SPIS TREŚCI

Streszczenie i słowa kluczowe.....

Wstęp.....

Rozdział I

Tytuł rozdziału.....

1.1. Tytuł podrozdziału.....

1.2. Tytuł podrozdziału.....

1.3. Itd.

Rozdział II

Tytuł rozdziału.....

2.1. Tytuł podrozdziału.....

2.2. Tytuł podrozdziału.....

2.3. Itd.

Rozdział III

Tytuł rozdziału.....

3.1. Tytuł podrozdziału.....

3.2. Tytuł podrozdziału.....

3.3. Itd.

Zakończenie (wnioski)

Bibliografia

Spis tabel (jeśli jest więcej niż trzy tabele)

Spis wykresów (jak wyżej)

Spis rysunków (schematów) (jak wyżej)

Aneks

Wzór układu streszczenia pracy dyplomowej w języku polskim i języku obcym

STRESZCZENIE

W streszczeniu znajdują się następujące elementy:

1. problematyka pracy dyplomowej,
2. główne treści rozdziału teoretycznego / rozdziałów teoretycznych,
3. zwięzła informacja o metodach i technikach badawczych,
4. główne treści rozdziału empirycznego / rozdziałów empirycznych,
5. wyniki i wnioski z badań (z pracy).

Słowa kluczowe: (max. 10, charakterystyczne nazwy i słowa, które określają temat i zawartość pracy).

ZASADY SPORZĄDZANIA PRZYPISÓW BIBLIOGRAFICZNYCH ORAZ TWORZENIE BIBLIOGRAFII ZAŁĄCZNIKOWEJ

Integralną częścią pracy licencjackiej/magisterskiej są:

- przypisy bibliograficzne,
- bibliografia załącznikowa.

Wchodzą one w skład aparatu naukowego dokumentującego podstawę źródłową wykorzystaną w toku pisania pracy.

Przypis bibliograficzny to wydzielony fragment tekstu, który zawiera opis bibliograficzny cytowanego dosłownie lub sparafrazowanego innego tekstu. Jego poszczególne elementy pozwalają na jednoznaczną identyfikację dokumentu, który został zacytowany lub wykorzystany w tekście pracy. Przypis może odnosić się do pojedynczych wyrazów lub całych fragmentów tekstu.

W pracy licencjackiej/magisterskiej:

- stosujemy przypisy dolne,
- przypisy powinny mieć numerację ciągłą w obrębie całej pracy,
- przy zapisie stosujemy czcionkę: Times New Roman, wielkość czcionki podstawowej: 10 pkt.

Poniżej przedstawiono jeden ze schematów opisu przypisu bibliograficznego. Jego wybór jest w gestii promotora. W pracy obowiązuje jednak jednolitość zapisów przypisów bibliograficznych.

Monografia

Schemat opisu wraz z interpunkcją

Inicjał imienia. Nazwisko, *tytuł* – kursywą, nazwa wydawnictwa, miejsce wydania i rok wydania, s. (strona/zakres stron).

S. Kawula, *Kształty rodziny współczesnej. Szkice familologiczne*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2006, s. 77-80.

Praca zbiorowa

Schemat opisu wraz i interpunkcją

Inicjał imienia. Nazwisko redaktora, *tytuł* – kursywą, nazwa wydawnictwa, miejsce wydania i rok wydania, s. (strona/zakres stron).

J. Sławiński (red.), *Słownik terminów literackich*, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1998, s. 30.

Artykuł w pracy zbiorowej

Schemat opisu wraz z interpunkcją

Inicjał imienia autora artykułu. Nazwisko autora artykułu, *tytuł artykułu* - kursywą, [w:] inicjał imienia redaktora. Nazwisko redaktora monografii (red.), *tytuł monografii* - kursywą, nazwa wydawnictwa, miejsce wydania i rok wydania, s. (strona/zakres stron).

P. Miśko, *Rodzina objęta nadzorem kuratora sądowego jako środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży*, [w:] I.M. Kijowska, M. Przybysz-Zaremba (red.), *Rodzina. Wybrane wymiary środowiska wychowawczego dziecka*, Wydawnictwo PWSZ w Elblągu, Elbląg 2011, s. 45-50.

Artykuł w czasopiśmie drukowanym

Schemat opisu wraz z interpunkcją

Inicjał imienia. Nazwisko autora, *tytuł artykułu* – kursywą, tytuł czasopisma – w cudzysłowie rok, numer czasopisma, s. (strona/zakres stron).

J. Bober-Dobosz, *Wczesne rodzicielstwo - przyczyny, pomoc, profilaktyka*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2017, nr 1, s. 30.

Artykuł w czasopiśmie elektronicznym

Schemat opisu wraz z interpunkcją

Inicjał imienia. Nazwisko autora artykułu, *tytuł artykułu* - kursywą, tytuł czasopisma w cudzysłowie [oznaczenie nośnika] rok wydania, numer/tom czasopisma, s. (strona/zakres stron), [data przeglądania]. Dostępność.

J. Dziak i in., *Edukacja informacyjna w polskich bibliotekach akademickich – raport z badań*, „Bibliotheca Nostra” [online] 2013, tom 1, s. 37, [przełączony 30.05.2019]. Dostępny w: <http://www.bibliothecanostra.awf.katowice.pl/nr-1-31-2013-information-literacy-teoria-praktyka/>.

Hasło encyklopedyczne bądź pojęcie

Schemat opisu wraz z interpunkcją

Inicjał imienia autora hasła. Nazwisko autora hasła, *tytuł hasła* - kursywą, [w:] inicjał imienia redaktora. Nazwisko redaktora (red.), *tytuł encyklopedii/leksykonu* - kursywą, nazwa wydawnictwa, miejsce wydania i rok wydania, s. (strona/zakres stron).

S. Kawula, *Rodziny ryzyka*, [w:] D. Lalak, T. Pilch (red.), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999, s. 246.

Cz. Czapów, *Opieka nad dzieckiem*, [w:] W. Pomykało (red.), *Encyklopedia pedagogiczna*, Fundacja Innowacja, Warszawa 1993, s. 485.

Akta prawne: ustawy, rozporządzenia, zarządzenia

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lutego 2005 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, Dz.U. 2005, Nr 37, poz. 331.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dz.U. 2011, Nr 149, poz. 887.

Tytuły prac cytowanych po raz pierwszy podawane są w przypisie w pełnym brzmieniu, wraz z nazwą wydawnictwa, miejscem i rokiem wydania. Przy ponownym cytowaniu pracy danego autora pomijamy tytuł, gdy tego autora przytaczamy w tekście tylko jedną pracę, stosując skrót „dz. cyt.”. Cytując dzieło z poprzedniego przypisu, stosujemy skrót „Tamże”. Identyczne zasady powtórnego cytowania stosujemy przy artykułach z czasopism, prac zbiorowych, w wydawnictwach źródłowych itp.:

L. Kocik, *Wzory małżeństwa i rodziny. Od tradycyjnej jednorodności do współczesnych skrajności*, Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne Sp. Z o. o., Kraków 2002, s. 39.

P. S. Czarnecki, *Praca socjalna*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013, s. 57.

Tamże, s. 124.

L. Kocik, *dz. cyt.*, s. 58.

Miejsce przypisu w tekście

Ankieta – zdaniem T. Pilcha i T. Bauman - jest „techniką gromadzenia informacji polegającą na wypełnieniu najczęściej samodzielnie przez badanego specjalnych kwestionariusza ogół o wysokim poziomie standaryzacji w obecności lub częściowej bez obecności ankietera”¹. **(Jeśli cytujemy dokładnie fragment tekstu, np. podajemy definicję, w przypisie podajemy dokładną stronę, a cytat umieszczamy w cudzysłowie).**

Tadeusz Pilch i Teresa Bauman powołując się na Aleksandra Kamińskiego podają, że technika badań „są to czynności praktyczne, regulowane starannie wypracowanymi dyrektywami, pozwalającymi na uzyskanie optymalnie sprawdzalnych informacji, opinii, faktów”². **(Przypis sporządzamy do monografii, z której korzystamy. Wprowadziliśmy definicję techniki badań wg A. Kamińskiego ale korzystaliśmy z pracy T. Pilcha i T. Bauman; jest to tzw. cytacja z drugiej ręki).**

¹ T. Pilch, T. Bauman, *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s. 96.

² Cyt. za T. Pilch, T. Bauman, *dz. cyt.*, s. 85.

Single life – jak podaje Krystyna Slany³ – oznacza wszystkich ludzi żyjących samotnie, niezależnie od ich sytuacji cywilno – prawnej. Są to zatem panny kawalerowie, osoby rozwiedzione, separowane, stanu wdowiego, samotni rodzice. **(Nie jest to cytat, w tekście dokonano drobnych zmian, zatem nie stosujemy cudzysłowia).**

Ten sam tekst ale bez podania w nim nazwiska autora.

Single life oznacza wszystkich ludzi żyjących samotnie, niezależnie od ich sytuacji cywilno-prawnej. Są to zatem panny, kawalerowie, osoby rozwiedzione, separowane, stanu wdowiego, samotni rodzice (przypis za tekstem).

Krystyna Slany (przypis przy nazwisku) wyraża pogląd, że *single life* oznacza wszystkich ludzi żyjących samotnie, niezależnie od ich sytuacji cywilno-prawnej. Są to zatem panny kawalerowie, osoby rozwiedzione, separowane, stanu wdowiego, samotni rodzice. **Jeśli zaczynamy akapit od imienia podajemy całe jego brzmienie a nie tylko inicjał. Jeśli po raz pierwszy wymieniamy w tekście autora podajemy pełne brzmienie imienia, drugim i kolejnym razem – tylko inicjał imienia).**

Bibliografia załącznikowa nazywana również kryptografią lub literaturą przedmiotu, to wykaz dokumentów (monografie, artykuły, dokumenty urzędowe, zasoby informacji elektronicznej) wykorzystane przy pisaniu pracy. Pełny opis bibliograficzny powinien zostać umieszczony w układzie alfabetycznym na końcu pracy. W bibliografii załącznikowej podaje się zakres stron, na których znajduje się cała publikacja np.

Bober-Dobosz J., *Wczesne rodzicielstwo – przyczyny, pomoc, profilaktyka*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2017, nr 1, s. 29-36.

Kawula S., *Rodziny ryzyka*, [w:] D. Lalak, T. Pilch (red.), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999, s. 244-247.

Miśko P., *Rodzina objęta nadzorem kuratora sądowego jako środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży*, [w:] I. M. Kijowska, M. Przybysz-Zaremba (red.), *Rodzina. Wybrane wymiary środowiska wychowawczego dziecka*, Wydawnictwo PWSZ w Elblągu, Elbląg 2011, s. 91-99.

Dopuszczalny jest również układ, w którym opisy bibliograficzne dzieli się ze względu na rodzaj źródła, np.: monografie, artykuły z czasopism, akty prawne, netografia.

³ K. Slany, *Alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego w ponowoczesnym świecie*, Zakład Wydawniczy „NOMOS”, Kraków 2002, s. 67.